1.2. Hutbe Duaları

Hatibin hutbe okumak için minbere çıkarken ve hutbe sırasında okuduğu bazı dualar vardır. Hatip, cuma namazının ilk sünnetini minberin önünde kılar. Müezzin Ahzâb suresinin 56. ayetini okumaya başlarken o da minbere doğru yönelir ve minbere çıkışta şu duaları okur:

Birinci basamakta: اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَيَسِّرْ عَلَيْنَا خَزَائِنَ فَضْلِكَ وَ كَرَمِكَ يَا اَكْرَمَ الْاَكْرَمٖينَ وَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمٖينَ	Anlamı: Ey cömertlerin en cömerdi, ey merhametlilerin en merhametlisi olan Allah'ım! Bize merhamet kapılarını aç; lütuf ve kereminin hazinelerini bize kolaylaştır.
Üçüncü basamakta: رَبِّ اشْرَحْ لٖي صَدْرٖى وَيَسِّرْ لٖى اَمْرٖى وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانٖى يَفْقَهُوا قَوْلٖي. رَبِّ قَدْ اٰتَيْتَنٖى مِنَ الْمُلْكِ وَ عَلَّمْتَنٖى مِنْ تَأْوٖيلِ الْاَحَادٖيثِ. رَبِّ زِدْنٖى عِلْمًا وَ فَهْمًا وَاَلْحِقْنٖى بِالصَّالِحٖينَ	Anlamı: "**Rabbim! Gönlüme ferahlık ver. İşimi kolaylaştır. Dilimdeki tutukluğu çöz ki sözümü anlasınlar. Rabbim gerçekten bana mülk verdin ve bana sözlerin yorumunu öğrettin. Rabbim! İlmimi ve anlayışımı artır ve beni Salihlerden eyle**". (Taha suresi, 25-28, 114. ayetler; Yusuf suresi 101. ayet.)

<table>
<tr>
<td>
Son basamakta:

اَللّٰهُمَّ هٰذَا الشَّانُ لَيْسَ بِشَانِى وَ هٰذَا الْمَكَانُ لَيْسَ بِمَكَانِى. اَللّٰهُمَّ يَسِّرْلِى اَمْرِى وَ تَقَبَّلْهُ مِنّي وَ سَلاَمٌ عَلٰى جَمِيعِ الْاَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Hatip çıktığı son basamakta yüzünü cemaate dönerek oturur ve iç ezanı dinler. Ezanın bitiminde kalkar ve birinci hutbeyi okur.
</td>
<td>
Anlamı: Allahım bu şeref benim değil, bu makam benim değil, (sen verdin). Allah'ım işimi kolaylaştır ve yaptığım işi kabul eyle! Bütün nebi ve resullere selam olsun. Bütün kâinatın sahibi Allah'a hamt olsun.
</td>
</tr>
<tr>
<td>
Birinci Hutbede okunan dua:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَتُوبُ اِلَيْهِ وَنَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُورِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَلاَ مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلاَ هَادِىَ لَهُ

نَشْهَدُ اَنْ لاَ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَنَشْهَدُ اَنَّ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَاَصْحَابِهِ اَجْمَعِينَ

اَمَّا بَعْدُ فَيَا عِبَادَ اللّٰهِ! اِتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوهُ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ
</td>
<td>
Hamt Allah'a mahsustur. O'na hamt eder, ondan yardım ister, ondan bağışlanma dileriz. Nefislerimizin kötülüklerinden ve yaptığımız kötü işlerden Allah'a sığınırız. Allah'ın hidayete erdirdiğini kimse saptıramaz. O'nun saptırdığını da kimse hidayete erdiremez.

Allah'tan başka hiçbir ilah olmadığına onun ortağı olmadığına şahitlik ederiz. Ve yine şehadet ederiz ki Efendimiz Hz. Muhammed (sav) Allah'ın kulu ve resulüdür. Peygamberimiz Hz. Muhammed'e (sav), ehline ve ashabına salat ve selam olsun.

Ey Allah'ın kulları, Allah'a karşı gelmekten sakının ve ona itaat edin. Şüphesiz Allah takva ve iyilik sahipleri ile beraberdir.
</td>
</tr>
</table>

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ.

(Yüce Allah kerim kitabında buyuruyor ki,)

اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرّجِيمِ   بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(Kovulmuş Şeytan'ın şerrinden Allah'a sığınırım.Rahman ve Rahim Olan Allah'ın Adı ile...)

....

Konu ile ilgili bir ayet okunur ve sonrasında şöyle denir:

(Yüce Allah doğru söyledi.) صَدَقَ اللّٰهُ الْعَظِيمْ

(Peygamber Efendimiz (sav) buyuruyor ki,) وَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ

<table>
<tr><td colspan="2">Konuyla ilgili bir hadisi şerif okunur ve sonrasında şöyle denir:

(Allah’ın elçisi doğru söyledi) صَدَقَ رَسُولُ اللّٰـهِ

Bundan sonra Türkçe hitap kısmına geçilir.
Günün anlam ve önemine göre hazırlanan hutbe okunur.</td></tr>
<tr><td>Türkçe bölüm bittikten sonra şu metinleri okuyabilir.
اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلَامِ وَاَبْلَغَ النِّظَامِ كَلَامُ
اللّٰـهِ الْمَلِكِ الْعَزِيزِ الْعَلَّامِ . كَمَا قَالَ اللّٰـهُ
تَبَارَكَ وَتَعَالٰى فِى الْكَلَامِ . وَاِذَا قُرِأَ الْقُرْاٰنُ
فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَاَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ
اِنَّ الـدِّينَ عِنْدَ اللّٰـهِ الْاِسْـلَامِ</td><td>"Dikkat ediniz ki; sözün en güzeli ve en etkili olanı Aziz ve Melik olan ve her şeyi bilen Allah’ın kelamıdır. Allah Teala’nın Kur’an’da buyurduğu gibi: ‘Kur’an okunduğu zaman, onu dinleyin ve susun, umulur ki merhamet edilirsiniz.’ Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla: ‘Şüphesiz ki Allah katında din İslam’dır.’ ”</td></tr>
<tr><td>Bundan sonra hatip oturur ve sessizce şu duayı okuyabilir.
بَارَكَ اللّٰـهُ لَنَا وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِيـنَ
وَالْمُسْلِمَاتِ اَلْاَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْاَمْوَاتِ
اِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ</td><td>“Allah bizleri, sizleri, hayatta olan ve olmayan erkek ve kadın bütün müminleri ve Müslümanları mübarek kılsın. Şüphesiz ki Allah duaları işiten ve kabul edendir.”</td></tr>
<tr><td>Hatip bu duayı okuduktan sonra kalkar ve ikinci hutbeyi okuyabilir.
اَلْحَمْدُ لِلّٰـهِ حَمْدَ الْكَامِلِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلٰى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ الْاَمِينِ
وَعَلٰى اٰلِهِ وَاَصْحَابِهِ اَجْمَعِينَ. تَعْظِيمًا لِنَبِيِّهِ
وَتَكْرِيمًا لِصَفِيِّهِ فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ قَائِلٍ
مُخْبِرًا وَاٰمِرًا. اِنَّ اللّٰـهَ وَمَلٰئِكَتَهُ يُصَلُّونَ
عَلَى النَّبِيِّ يآ اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ
وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا</td><td>“Kâmil olanların hamdettiği gibi Allah’a hamt olsun. Peygamberimiz emin vasıflı Muhammed’e (sav), onun ailesine ve ashabına salat ve selam olsun. Peygamberini yüceltmek ve ona ikram etmek için Yüce Allah, haber vererek ve emrederek şöyle buyurmuştur:”

“Şüphesiz Allah ve melekleri Peygamber’e salat ve selam ediyorlar. Ey iman edenler. Siz de ona salat edin ve selam edin.”</td></tr>
</table>

Bundan sonra alçak sesle "Salli ve Barik" dualarını okuyabilir. اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلٰى اِبْرَاهِيمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرَاهِيمَ اِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ	"Allah'ım Hz. İbrahim'e ve izinden gidenlere rahmet ettiğin gibi Hz. Muhammed (sav) ve izinden gidenlere da rahmet et. Şüphesiz en çok övülen ve şanı yüce olan sensin. Allah'ım Hz. İbrahim ve izinden gidenleri mübarek kıldığın gibi Hz. Muhammed (sav) ve izinden gidenleri de mübarek kıl. Şüphesiz en çok övülen ve şanı yüce olan sensin."
Devamında şu duayı okuyabilir: اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ اْلاَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَاْلاَمْوَاتِ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. وَسَلاَمٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ	" Rahman ve Rahim olan Allah'ım merhametin hürmetine hayatta olan ve olmayan erkek ve kadın bütün müminleri ve Müslümanları bağışla. Selam resulleredir. Hamt ise yalnızca alemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur."
Bu duadan sonra sessizce "euzubesmele" çeker ve sesli olarak şu ayeti mealiyle beraber okuyabilir: اِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَاْلاِحْسَانِ وَاِيتَاءِ ذِى الْقُرْبٰى وَيَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ	**"Muhakkak ki Allah adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder çirkin işleri, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt verir."** (Nahl suresi, 90. ayet.) Bu ayeti okuduktan sonra hatip minberden iner ve mihraba geçip cumanın iki rekat farzını kıldırır.
Bayram hutbelerinde bu ayetin yerine İsrâ suresi'nin son ayetini okuyabilir: وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِى الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا	**"Çocuk edinmeyen, hakimiyette ortağı bulunmayan, acze düşüp de yardımcıya ihtiyacı bulunmayan Allah'a hamt ederim, de. Ve tekbir getirerek onun şanını yücelt."** (İsra suresi, 111. ayet.)

Bayram namazı Ramazan ve Kurban Bayramlarında kılınan iki rekatlık bir namazdır. Bu namaz Hanefi mezhebinde vacip, Şafii mezhebine göre müekked sünnettir. Bayram namazının diğer namazlardan kılınış bakımından farkı, her rekatında üçer fazla tekbir olmasıdır. "Zâit tekbirler" adı verilen bu fazla tekbirler birinci rekatta kıraatten önce, ikinci rekatta kıraatten sonra alınır.

OKUYALIM

Hutbe dualarını ezberleyerek sınıfta duaları birbirinize okuyunuz.